

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 17.05.2012
Sayı 408

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son yıllarda AKP'nin uyguladığı tüketime dayalı ekonomik modelle ülkemizde alış veriş merkezleri (AVM) sayısı giderek artmış, ülke genelinde hızla yayılmış ve 49 şehrimize ulaşmıştır. AVM'lerin büyük kentlerde esnaf, sanatkâr ve küçük üretici üzerinde yarattığı yıkıcı zararlar şimdi Anadolu'nun her yanında hissedilmektedir. AVM'lerin etkisi ile Anadolu'daki küçük esnaf, çiftçi ve her türlü küçük üretici haksız rekabet sonucu ekonomik baskı altında kıvrانmaktadır. AVM'lerin şehir ekonomileri ve toplumsal yapıya etkilerinin araştırılması için TBMM içtüzüğünün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla

Dr. Mehmet Şeker
Çarşıoğlu 3

Mehmet Ali Susam 2
Sınır Mv.

Haydar Akar
Kocacı Mv. 5

Seyhan 1
4554-Mv.

Prof. Dr. Aytuğ Atıcı
Mersin Milletvekili

Meida Oar
İsmet

İhsan Çekir
İstanbul Mv.

Samik Harutyan
Balıkesir Mv.

Kadir Gökmen
İST. Mv.

Trabzon Mv.

M. Servis Kullu
Kayseri Mv.

GEREKÇE

Son yıllarda tüketime yönelik ekonomik modellerin dünyada ve ardından ülkemize de dayatıldığı görülmektedir. Tüketmenin kışkırtıldığı merkezler olan toplu alış veriş merkezleri (AVM) ülkemizde de uygulanan ekonomik model gereği yaygınlaşmıştır. AVM yatırımları temel olarak inşaat yatırımdır. Yarattığı denilen istihdam ise hizmet sektörüne yöneliktir. AVM yatırımları bu özelliği ile üretime değil tüketime yöneliktir. Oysa sürdürülebilir kalkınma modellerinde ihracata yönelik üretim modelleri esastır.

Kent kültürünün tarihsel ve ekonomik mirası olan çarşı ve pazarlar insanların birbirleri ile kucaklaştığı yerlerdir. AKP iktidarı bu mirası, uyguladığı kötü modellerle yok etmiştir. Önce esnafı, peşinden toplumsal ilişkiyi yok etmiştir. Bakkal esnafına "Birleşin AVM açın" diyerek durumu kurtardığı hayali ile aynı politikalara devam etmektedir. AKP iktidarı yarattığı bu ekonomik baskı ile birçok yerde çarşıların kapanmasına yol açmıştır. AKP'li belediyelerin baskısı ile kentsel dönüşüm adı altında birçok pazar yeri de kapatılmış, bir anlamda AVM 'lerin önündeki alan genişletilmiştir. Geleneksel Pazar yerleri hemşerilik, mahalle bilinci gibi sosyal değerleri pekiştiren ve küçük üreticiyi ayakta tutan, insanların kaynaştığı alanlardır.

AVM kültürüne kaynaklık eden batı ülkelerinde, AVM'lerin kurulduğu alanlar yerleşim merkezlerinin uzağında ve uygun alt yapı sağlandıktan sonra açılmaktadır. Beraberinde çarşı ve pazarlar korunmuştur. Turizmin merkezi sayılan Paris'te 85 pazar yeri haftada üç gün sokaklarda kurulmaktadır. Bizde ise şehrin en güzel yerinde, en merkezi yerde hatta özelleştirme yolu ile devredilen fabrikaların yeşil alanlarına AVM'ler yapılmıştır. Bazı AVM'lerin mahalle pazarları kurulduğu günlerde esnafı batırmak için özel indirimler uyguladığı da görülmektedir. AVM'ler çalışma saatleri ve günleri ile esnaf, sanatkâr ve üretici üzerinde baskı unsuru olmuştur. AVM'lerin ekonomi ile beraber toplumun geleneksel ilişkilerini de bozduğu görülmektedir.

AVM'lerin şehir merkezlerine sonradan eklenmesi, belediyelerin kanalizasyon, içme suyu, otopark, hava kirliliği, ulaşım konularında yetersiz kalmasına yol açmıştır. Bölgede yaşayanlar için planlanıp yapılan altyapılar yetersiz olmaya başlamış ve hizmetler bölgede yaşayanlar için aksamaya başlamıştır.

AVM'lerin istihdam yarattığı iddiası ise bir yanılsamadır. Tamamen bir algı yönetimidir. Çünkü AVM'ler açıldıkça başka tarafta esnaf, küçük üretici işsiz kalmakta ve geçinemeyince aileleri ile beraber işsizler ordusuna katılmaktadır.

